

ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐ ԱՐԱՄ ԽԱԶԱՏՐՅԱՆԻ ԾՆՆԴՅԱՆ 50-ԱՄՅԱԿԸ

Հունիսի 9-ին լրացավ հայ ժողովրդի տաղանդավոր դավաճ, ահանաւոր կոմպոզիտոր, ՌՍՖՍՌ ժողովրդական արտիստ, Հայկական ՍՍՌ արվեստի վաստակավոր գործիչ, Ստալինյան մրցանակի լաուրեատ պրոֆեսոր Արամ Խաչատրյանի ծննդյան 50-ամյակը:

Տաղանդավոր երաժիշտը անցել է ստեղծագործական լաճն ու բեղմնավոր ուղի: Դեռևս ուսանողական տարիներին նրա գրած մի քանի ստեղծագործությունները այժմ էլ պահում են իրենց գեղարվեստական արժեքը և հետաքրքրություն մեր հասարակության կողմից: Նրա լավագույն ստեղծագործությունները սերտորեն կապված են մեր ժողովրդի կենսության կյանքի հետ, և այդ պատճառով էլ տողորված են աննահանջ լավատեսությամբ, ունեն բուռն տեմպերամենտ, կենսականություն և թարմ արտահայտություն:

Հենվելով ժողովրդական երաժշտության բնորոշ առանձնահատկությունների վրա, ուսումնասիրելով հատկապես հայ ժողովրդական երաժշտության լավագույն տրադիցիաները, նա կարողացել է ստեղծել բովանդակությամբ խորը, գեղարվեստական խիստ մշակված ու կատարյալ բազմաթիվ գործեր,

որոնք վաղուց լաճն ժողովրդականություն են վայելում ամբողջ Սովետական Միության մեջ:

1923 թվականից Խաչատրյանը սովորում է Մոսկվայի Գենեսիսների անվան երաժշտական ուսումնարանի թավ ջութակի դասարանում: Այդ տարիներին անխոնջ ջանասիրությամբ ուսումնասիրում է դասական երաժշտությունը և բարձրացնում իր տեսական գիտելիքների մակարդակը: 1927 թվականին նա սովորում է Մոսկվայի պետական կոնսերվատորիայում, աշակերտելով ակադեմիկոս երաժիշտ Ն. Յա. Մյասկովսկուն, Ս. Ն. Վասիլենկոյին և Ն. Պ. Իվանով Ռադկևիչին: Կոնսերվատորիան նա չավարտում է փայլուն հաջողությամբ, որի համար նրա անունը ռուսկ տառերով է արձանագրվում կոնսերվատորիայի մարմարյա տախտակի վրա:

Ստեղծագործական իր համառ ջանասիրության շնորհիվ Խաչատրյանը հասավ նշանակալից արդյունքների: Նրա հետագա ստեղծագործությունները մեծարժեք ավանդմտքերի քնդհանրապես սովետական և հատկապես սովետահայ երաժշտության զանաչարան:

Խաչատրյանի լավագույն երկերը լաճն ժողովրդականություն են շահել մեզ մոտ և ծանոթ են Սովետական Միության սահմաններից դուրս ապրող ժողովուրդներին:

Իր դաշնամուրային կոնցերտով Խաչատրյանը արժանի տեղ գրավեց սովետական լավագույն երաժիշտների շարքում: Այդ կոնցերտի ինքնատիպությունը, հարմոնիայի գունազեղությունն ու վառ արտահայտչությունը վկայում են երաժշտի փայլուն ընդունակությունների և ստեղծագործ տաղանդի մասին:

1941 թվականին Խաչատրյանը արժանացավ Ստալինյան մրցանակի իր ջութակի կոնցերտի համար, որը նրա ավելի մեծ նվաճումն էր մինչ այդ:

Խաչատրյանը երկրորդ անգամ արժանացավ Ստալինյան մրցանակի «Գայանե» բալետի համար: Այս բալետում նա պատկերել է հայ կուլտուրային գյուղի կյանքն ու առօրյան, ցայտուն կերպով գծել է նոր մարդկանց բնավորությունների լավագույն կողմերը և հատկապես Գայանեի հիանալի կերպարը: Այս բալետում Խաչատրյանը մշակել ու օգտագործել է հայ ժողովրդական մի շարք մեղեդիաներ և պարեղանակներ:

1946 թվականին Խաչատրյանը երրորդ անգամ արժանացավ Ստալինյան մրցանակի երկրորդ սիմֆոնիայի համար: Այս ստեղծագործության բովանդակությունը Հայրենական

Մեծ պատերազմի տարիներին սովետական ժողովրդի մղած անձնվեր ու հերոսական պայքարի գաղափարն է, դրա համար էլ նա տոգորված է հայրենասիրական վառ զգացումով, պայքարի շնչով: Այս բարձրարվեստ ստեղծագործության մեջ Երևան և գալիս սիմֆոնիստի իր բազմակողմանի տաղանդը: Դաշնամուրային և ջութակի կոնցերտները նրա լավագույն աշխատանքների մասն են կազմում:

Խաչատրյանը արդյունավետ աշխատանք է կատարել նաև կինոյի և թատրոնի համար երաժշտություն ստեղծելու ասպարեզում: Նա չորրորդ անգամ Ստալինյան մրցանակի արժանացավ «Ստալինգրադի ճակատամարտը» կինոֆիլմի երաժշտության համար: Վերջերս նա ավարտեց «Ադմիրալ Ուշակով» կինոֆիլմի երաժշտությունը, որը մեծ ընդունելություն է գտնում:

Խաչատրյանը հիմնականում արդեն ավարտել է «Սպարտակ» բալետը, որը այս տարի կրեմադրվի Մոսկվայում:

Տաղանդավոր երաժշտի ստեղծագործությունների բարձրարվեստ օրինակով կատարելագործվեցին և շարունակում են կատարելագործվել սովետահայ երիտասարդ շատ երաժիշտներ:

Բազմաթիվ են Խաչատրյանի ստեղծագործությունները և բազմազան, չափազանց բարձր և անգնահատելի են նրանց արժանիքները և՛ ձևի, և՛ բովանդակության տեսակետից:

Խաչատրյանը այժմ ստեղծագործական բեղմնավոր աճի մեջ է և պատրաստ է իր ամբողջ եռանդը նվիրաբերելու սովետական երաժշտության զարգացման գործին:

